

Verslag Trans-Lagorai-trektocht

van Passo Manghen naar San Martino di Castrozza
Maandag 22 t/m vrijdag 26 oktober 2018

Deelnemers: Koen van Gompel en Hans van Oort.

De Trans-Lagorai-Trail

De Lagorai is een nog zeer ongerepte, granieten bergketen (tot 2754m hoog) in het oosten van de Italiaanse provincie Trente direct ten Zuiden van de Dolomieten. Langs de hoofdkam van West naar Oost loopt de Trans-Lagorai-trail: Op en neer gaand voornamelijk tussen 2000 m en 2500 m hoog, over een 25-tal passen, langs en door steile rotshellingen, over vele puinhellingen, maar ook langs vervallen militaire wegen en stellingen uit WO I. Onderweg langs deze route is er slechts één rifugio (in dit jaargetijde gesloten) en zijn er enkele kleine bivakhutjes (bivacco's), waarvan er slechts één (op 5 minuten afstand) beschikt over een waterbron. Met uitzondering van het laatste deel zijn er direct aan of vlakbij de route wel enkele kampeerplekjes te vinden met water.

Deze als zwaar gekwalificeerde route van de Passo Manghen tot de Passo Rolle heeft een lengte van 45 km, stijgt totaal 3900m en daalt 3962m (naar San Martino ruim 500m extra) en de aangegeven netto looptijd bedraagt 24 uur.

Koen heeft ons zondag 21/10 met zijn auto vanaf Gerwen/Nuenen in ca. 10 uur naar San Martino gereden. De lokale camping Sass Maor heeft voor tenten alleen plekken met een grindbed te bieden, waarin haringen nauwelijks zijn aan te brengen. Maandagmorgen bij vertrek was de tent drijfnat en deels bevroren.

1. Maandag 22/10

Vooraf had ik al per email een prijsafspraken gemaakt (met Happy Travels Dolomiti) voor de taxirit van San Martino naar Passo Manghen voor twee personen (totaal € 90,=). Zondagmiddag na aankomst heb ik onze afspraak nog telefonisch bevestigd en definitief afgesproken dat we maandag opgepikt zouden worden om 09u00 voor de Coop-supermarkt. Aldaar konden we nog enkele aanvullende levensmiddelen inslaan voor de komende 6 dagen. Na een taxi-rit van 5 kwartier (!) zijn we om half 11 afgezet op het startpunt van onze tocht: Passo Manghen (2047m), gelegen iets boven de Rifugio Manghen (2013m). In het taxibusje was plaats voor 8 passagiers, maar wij waren de enige.

Via de routes 332 en 332B (een variant met een lastige passage over een puinhelling met grote rotsblokken zonder pad en alleen markeringen) kwamen we over een 3-tal passen bij het kleine Lago di Montalon alwaar we een lunchpauze gehouden hebben. Het weer werd in de loop van de dag steeds beter: weinig wind met veel zon. Na een vervolg via de route 332 en nog 1 pas hebben we om ca. 16u00 de tent opgezet op een prima grasplekje bij het Lago delle Stellune (2091m) naast een klein beekje. Daar konden we nog enige tijd genieten van de ondergaande zon en was de tent snel gedroogd.

De hele dag liep de route op en neer tussen de 2000m en ca. 2350m.

2. Dinsdag 23/10

Niet alleen deze ochtend, maar ook de nog volgende dagen, was de tent steeds kurkdroog dankzij de relatief zachte föhn-wind uit Noordelijke richtingen. En overdag bleef het t/m vrijdagmorgen zeer zonnig, helder en droog met fantastische uitzichten op de omliggende berggroepen.

Via route 321 door zeer afwisselend terrein (soms over oude, vervallen militaire wegen/paden uit WO-I en puinhellingen van wisselende samenstelling, maar altijd over scherpe granietstenen) en 3 passen, kwamen we op de Forcella (=pas) di Lagorai. Aan de oevers van de direct daaronder gelegen Laghetti di Lagorai zijn goede kampeerplekken. Wij zijn doorgelopen via 2 andere passen en de Cima di Litagosa (2548m) naar de Passo Litegosa (2270m). In mijn veronderstelling dat we al een pas verder waren (in de Forcella dei Laghetti), zijn we hier in Noordelijke richting afgedaald. In plaats van de beoogde meertjes vond Koen pas een stuk lager in een diepe kloof drinkwater in een poeltje onder een ijslaag. Aan de rand van die kloof vonden we ook een mooi kampeerplekje in een verder aantrekkende wind (ca. 2050m hoog).

Deze dag liep de route weer veel op en neer gaand tussen 2100m en 2548m.

3. Woensdag 24/10

Terug naar de Passo Litegosa hebben we aldaar weer de route 321 opgepikt, waarbij je na ca. 10 minuten langs het kleine Bivacco Nada Teatin komt, gelegen in een diepe rotsspleet (geen drinkwater, wel slaapplek voor 2 personen). De route loopt verder via enkele spannende en mooie passages met wat klauterwerk tot de Passo Sadole (2066m). Vandaar was het een afdalende wandeling (via route 320) met twee lange zon-pauzes op een plek beschermt tegen de harde wind, in het dal naar de Rifugio Cauriol (1587m) en Malga Sadole (beide gesloten). Een paar honderd meter terug vonden we langs de beek een beschutte open plek in het bos voor de tent met een kampvuurplaats en voldoende droog hout. Al met al een rustige dag (met het hoogste punt op ca. 2400m) aan de vooravond van twee zeer zware dagetappes.

4. Donderdag 25/10

Niet wetende of we nog langs een geschikte kampeerplek zouden komen, maar wel met de kennis dat het weer van vrijdag op zaterdag zou omslaan, hadden we ons voorgenomen om deze dag het Bivacco Paolo e Nicola te bereiken. Via route 349 moest er eerst per saldo ruim 700m (!) gestegen worden (van 1587m naar ruim 2300m). Langs een 2-tal meren, alwaar het toch goed kamperen zou zijn (Lago Della Trote en Lago di Moregna), en via de routevariant 349B volgden we de landschappelijk gezien mooiste passages van onze tocht om dan na een zeer zware en lange dagtocht nog vrij onverwachts in de Forcella di Valmaggioro het houten Bivacco Paolo e Nicola (2180m) te bereiken. Dit moderne bivacco met 9 vaste slaapplekken, een nieuwe houtkachel/fornuis, een brandhout-voorraad en 2 jerrycans met water voor noodgevallen (er is een waterbron 5 minuten gaans in Zuidelijke richting links direct aan de gemarkeerde route 335) is een ideale gelegenheid om te overnachten. 's Avonds hebben we ons potje gekookt op de houtkachel.

5. Vrijdag 26/10

Hoewel we 6 dagen beschikbaar hadden voor onze tocht werd de weersvoorspelling voor de komende dagen steeds dreigender. Omdat het ook gedurende deze dag steeds duidelijker werd dat er langs de resterende route naar San Martino geen kampeerplekjes met water meer te verwachten waren, zijn we uiteindelijk in ruim 11 uur (!) doorgelopen naar de auto in San Martino, de laatste 3 kwartier in het donker met koplamp.

's Morgens waren we nog in de zon vanaf het bivacco vertrokken, ver boven het dichte wolkendek dat alle dalen bedekte. In de loop van de dag trok dit wolkendek op maar werd ook dunner. Aanvankelijk was de route 349 nog afwisselend met enkele mooie en spannende passages, maar later werden de lastig te belopen puinhellingen steeds ééntoniger richting en voorbij het kleine, metalen Bivacco Aldo Moro (2565m; 9 krappe slaappleatsen; géén water!). Vanaf de Forcella di Ceremana (2428m) hebben we tot slot via de routes 337 en 368 de lange afdaling naar San Martino (1450m) ondernomen.

De beloofde, verticale, 10m lange metalen ladder bij het Bivacco Aldo Moro zijn we helaas niet tegengekomen, waarschijnlijk omdat dit bivacco per helikopter verplaatst is naar een iets lager gelegen pasje.

's Avonds zijn we direct met de auto over de Rollerpas naar Predazzo gereden en hebben daar nog een hotelkamer en pizzeria gevonden. De volgende dag, waarop het daadwerkelijk was gaan regenen, heeft Koen ons over vrij drukke tolwegen en autobahn in 12 uur weer teruggereden naar Helmond.

Het weer

Deze 5 dagen van onze tocht hebben we ontzettend geboft met het droge en zonnige weer. Halverwege de week stond er wel een zeer stevige wind. Omdat het al weken niet of nauwelijks geregend had was het soms moeilijker om aan water te komen. De daarop volgende week hebben de twee zwaarste stormen sinds tijden deze regio geteisterd!

Uitzichten

Door het zeer heldere weer hadden we op de hoger gelegen passages altijd een fantastisch uitzicht op alle omringende berggroepen: In het Westen de Brenta, de Adamello & Presanella en nog verder weg de Ortler; Direct in het Noorden de aangrenzende Latemar-groep en verder weg meer naar het N.O. achtereenvolgens o.a. de Rosengarten-, Langkofel- en Sella-groep met de Piz Boé, de steile en hoge Zuidwand van de Marmolada, de Tres Tofani bij Cortina d'Ampezzo en de Civetta; In Oostelijke richting kwamen we allengs dichterbij de Pala-groep met zijn imposante rotsformaties rondom deze hoogvlakte; En in het Zuiden hadden we steeds de Cima d'Asta in beeld. Al met al is de Lagorai een zeer fotogenieke bergketen.

Zwaarte van de tocht

Hoewel de Lagorai niet onder de Dolomieten valt, het betreft hier een bergketen van rood graniet, zijn veel passages qua karakter en zwaarte wel te vergelijken met die in de Dolomieten. Sommige van de gevaarlijkste passages, maar niet alle (!), zijn beveiligd met een staalkabel. En je moet er beslist geen last hebben van hoogtevrees. Regelmatig moet er ook een stukje echt geklauterd worden. En het zeer scherpe, granieten gesteente vereist goede bergschoenen. Voordeel is dat het ook bij nat weer naar verwachting goede wrijving biedt.

Tot slot

Een fantastische maar ook zware route, waarvoor je zeker in dit jaargetijde ook wel het geluk moet hebben van goed weer. Bij regen, kou en zeker bij sneeuw acht ik het nemen van de grotere risico's minder verantwoord.

Dankbaar hebben we gebruik kunnen maken van het voorbereidende uitzoekwerk, dat Jan Flokstra reeds gedaan had voor deze tocht! Jammer dat hijzelf gedwongen werd om er deze keer van af te zien.

Delft, 8 november 2018

Hans van Oort
e: hansm1@xs4all.nl